

5 Veľkonočná nedeľa A, Jn 14, 1 - 14

Evanjelista Ján venuje až päť kapitol svojho evanjelia opisu Poslednej večere. Tam sa nachádza Ježišov testament, jeho posledné slová, ktoré sú najvzácnejšie. Dnešný úryvok je súčasťou tohto testamentu. Pokúsime sa preto s istým rozochvením pochopiť posolstvo každého slova, ktoré nám náš Majster zanecháva.

Nachádzame sa vo večeradle a Judáš práve odišiel. Ježiš, ktorý nikdy neskrýval pred apoštolmi svoje poslanie, hovorí veľmi otvorene: „*Teraz vás opúšťam*“. Prešli tri roky odvtedy, ako sa prvý krát stretli na brehu Galilejského jazera. Ale aká je ich reakcia? Sú zmätení, majú strach. Uvedomia si, že ich sny o sláve, ktorú v sebe živilí počas troch rokov, sa teraz rozplývajú a realita je úplne odlišná od tej, akú oni sami očakávali. Pred sebou majú koniec, zlyhanie. Počúvajte, čo im hovorí Ježiš:

„Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa. V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?! Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. A cestu, kam idem, poznáte.“

Ježiš hovorí: „*Nech sa Vám srdce nevzrušuje!*“ Ježiš sa nečuduje, že apoštoli sú znepokojení a prestrašení. Hovorí im slová, ktoré ich majú upokojiť. Hovorí to, čo aj Mojžiš, keď zhromaždil ľud Izraela: „*Nebojte sa! Len vytrvajte a uvidíte Pánovu záchranu, ktorú dnes uskutoční pre vás. Lebo ako dnes vidíte Egypťanov, tak ich už neuvidíte naveky. Pán bude za vás bojovať, vy sa budete len diviť.*“ (Ex 14,13)

Tie isté slová hovorí Ježiš svojim apoštolom. Ale nehovorí to len im. Jeho slová sú aktuálne aj pre nás. Aj my sme dnes rozrušení mnohými obavami a strachom. Ježiš nie je viditeľne prítomný medzi nami a teda máme pocit, že v jeho apoštoláte musíme pokračovať sami. Ako Cirkev zakusujeme nepriateľstvo sveta a zdá sa nám, že zlo neustále víťazí. Niektorí dokonca tvrdia, že Cirkev je na úpadku a že sa má rezignovať a zmiznúť. Aj mnohí kresťania pochybujú o pravdivosti slov Ježiša, ktorý povedal: „*pekelné brány ju nepremôžu*“ (Mt 16, 18). Rozrušení bývame nielen pre nepriateľstvo sveta, ale aj z dôvodu našej osobnej krehkosti, našej slabosti, nevery. Jednoducho, cítime sa nehodní uskutočniť misiu, ktorú nám Ježiš zveril. Ježiš berie do úvahy tieto naše obavy. Navyše - krátko predtým, keď povedal apoštolom, že jeden z nich ho zradí, tak evanjelista zachytáva, že aj Ježiš bol sám rozrušený. Používa pritom to isté sloveso, ktorým neskôr opisuje vnútorný stav srdca apoštolov. Aj Ježiš bol hlboko vnútorne rozrušený! Vie, čo to znamená, je nám blízko, rozumie nám, pretože aj on zakusoval to, čo my zakusujeme.

Aké východisko nám ponúka pre upokojenie nášho strachu? Hovorí: „*Pokračujte veriť v Boha a pokračujte veriť taktiež aj vo mňa*“. Veriť posolstvu evanjelia na krátky okamih je ľahké. Ťažké je vytrvať pevný, nepanikáriť, aj keď sa zdá, že okolnosti dejín aktuálne popierajú to, čo povedal Majster. Ježiš hovorí: Ak chcete utíšiť svoje obavy, musíte sa zveriť môjmu Slovu. Často sa totiž stáva, že náš strach pramení z toho, že vidíme udalosti vo svete svojimi očami a nie pohľadom Boha. My sme sústredení na prítomný okamih a chceme vidieť hneď teraz plné uskutočnenie Božieho kralovania. Keby sa tak stalo, potom by sme však nijako nemohli napomôcť jeho naplneniu. Hľa, ak si uvedomíme svoju

malosť a uvedomíme si svoju vlastnú obmedzenosť, ale aj veľkosť pravého poslania, a popri tom to skutočné naplnenie necháme na Pána, až potom nájdeme vyrovnanosť. Uverme Slovu, ktoré hovorí, že žiadna slza lásky sa nikdy nestratí.

Ježiš ďalej hovorí: *V dome môjho Otca je mnoho príbytkov a ja Vám idem pripraviť miesto.* Čo to znamená? Ježiš nehovorí o raji. Domom môjho Otca nazval Ježiš chrám. O tom Jeruzalemskom však povedal, že bude zničený, a taktiež povedal, že Boh vybuduje nový chrám, ktorý nebude zhotovený rukou človeka. Je to On, ktorý je nový chrám. Cez neho vstupujú do neba obety, ktoré sú mu milé. Diela lásky, dar seba samého z lásky je kadidlo, ktoré sa Bohu páči. Ježiš je chrám a my sme povolani byť živé kamene tohto chrámu spojené s ním, ktorý je základným, uhlovým kameňom nového chrámu. V dome Otca, do ktorého patríme aj my, sú mnohé príbytky – nikto nie je vylúčený, je tam miesto pre všetkých a každý z nás máme aj istú úlohu, ktorú máme plniť. Každý z nás dostal od Boha dary, ktoré musia byť dané do služby pre život brata.

To je miesto, ktoré každý z nás má v chráme, ktorým je Kristus. Ďalej Ježiš hovorí: *Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.* O čom to Ježiš hovorí? Opäť zabudnime na číslo sedačky v raji, ktorú by nám Ježiš mal rezervovať. Nie! V čom nás predišiel? V darovaní života! To je miesto, v ktorom očakáva nás – každého, kto mu verí. Hovorí, že príde – nie na konci sveta, ale dnes. Príde, aby aj nás zobral, aby sme aj my mohli byť vedľa neho, a tak ako On a spolu s ním darovať svoj život pre lásku k bratovi.

Chcel by som povedať ešte jednu vec: až keď sa necháme voviesť do tejto spolupráce na darovaní sa spolu s ním – až potom môžeme reálne sláviť Eucharistiu. Pretože Eucharistia znamená povedať ÁNO na snubnú ponuku spoločenstva, ktoré nám Ježiš dáva. Gestom prijímania chleba tak naplňam úkon zjednotenia jeho príbehu lásky s mojím životom. Ježiš následne otvára tému cesty. Aká je cesta k miestu, kde sa nachádza? Počúvajme odpoveď, ktorú dal Ježiš svojmu apoštolovi Tomášovi:

Tomáš mu povedal: „Pane, nevieme, kam ideš. Ježiš mu odpovedal: „Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa. Ak poznáte mňa, budete poznať aj môjho Otca. Už teraz ho poznáte a videli ste ho.“

Tomáš sa v Jánovom evanjeliu spomína tri krát. Je nám veľmi sympatický, pretože sa nám v mnohom podobá a uvažuje ako uvažujeme aj my. Keď je spomenutý, tak sa takmer vždy poznamenáva, že bol nazvaný ako Didimus – tj. dvojčička – naša dvojčička. Potom ako Ježiš povedal: ***„A cestu, kam idem, poznáte“***, tak Tomáš hneď reaguje: ***„Pane, nevieme, kam ideš. Akože môžeme poznať cestu?!“*** Odpoveď, ktorú dáva Ježiš, je daná Tomášovi, ale aj všetkým Tomášovým dvojčičkám. Je veľmi dôležitá, pretože si musíme dobre zapamätať, ktorá je tá správna cesta na dosiahnutie života. Ježiš povedal: ***„Ja som cesta, pravda a život.“*** Muselo to byť veľmi čudné tvrdenie aj pre apoštolov. Oni totiž vo svojom vierovyznaní vyrastali v tom, že cesta k Bohu je v dodržiavaní desiatich Božích prikázaní. Teraz to už však neplatí. Desatoro naďalej platí, ale ak sa chce dosiahnuť plnosť života, tak cesta je iná. Je to samotná osoba Ježiša. Ak budú nasledovať iné cesty – aj keď by privádzali k úspechom a získaniu obdivu hoc aj celého sveta – všetko sú len cesty smrti.

V Antiochii predtým ako kresťania boli označení kresťanmi, tak boli nazvaní termínom cesta. Nasledovali totiž Cestu, t. j. Krista. Tomáš vie, kam Ježiš ide. Vie, že ide zomrieť, ale

vidí tento jeho dar života ako koniec všetkého, ako úplné zlyhanie. Keď apoštoli majú strach ísť opäť do Júdska, Ježiš im hovorí: „*Podme do Betánie, lebo Lazár zaspal*“; ale apoštoli hovoria, že tam chodiť netreba, pretože tam sa chystajú Majstra zabiť. Tomáš vtedy povedal: „*Podme a zomrime spolu s ním*“. Tomáš, ktorý ešte nezažil Veľkú noc, tak vidí cestu, ktorou je Ježiš ako svoj konečný cieľ. Nepochopil ešte, že cesta na dosiahnutie života prechádza cez darovanie života z lásky.

Aj my rovnako ako on, často vidíme smrť ako posledný horizont života. Preto podliehame hlasom, ktoré hovoria – užívaj si život, pretože potom život skončí a nezostane z neho nič. Antici hovorili „*carpe diem*“, t. j. „*uži si prítomný okamih*“. Všetci máme pokušenie nasledovať túto cestu - je prítomná v nás. A teda, keď sa pozerá na horizont smrti, máme strach nasledovať tú cestu, ktorú nám Ježiš ponúka – síce darovať život, aby sme dospeli k plnosti života.

Ježiš ďalej hovorí: „*ja som pravda*“. To nie je nejaký koncept. Je to jeho osoba. Je to on, ktorý je vtelením **pravého** (pravdivého, skutočného) **Boha** a **pravého** (pravdivého, skutočného) **človeka**. Boh, ktorý sa nepodobá na Neho, napr. prísny Boh, ktorý čaká na to, koho by súdil (čo mnohí z nás máme ešte stále vo svojej falošnej predstave), tento Boh nie je skutočný. To nie je pravda o Bohu. A tak človek, ktorý sa nepodobá na Ježiša, nie je dokonalým človekom, pretože jediným pravým človekom je On – ktorý miluje bez toho, aby si čokoľvek nechal. Kto z ľudí je toho schopný?

Nakoniec Ježiš hovorí: „*Ja som život*“. Život je láska. Je to ten impulz, ktorý prichádza od Ducha Svätého, ktorý Ti hovorí, že nemáš ušetriť nič z toho, čo môžeš dať, ak by si mal možnosť urobiť v plnosti šťastným toho druhého – dokonca aj Tvojho nepriateľa. Toto slávnostné tvrdenie Ježiša znie čudne zvlášť v našej pluralistickej spoločnosti, ktorá nechápe Ježiša a jeho sebaпредstavenie jedinej cesty k spásu. Nie je tu žiadne pohrdanie ponukami iných ciest. Nechce sa tým povedať, že by neexistovali pekné momenty v iných náboženstvách. Ale ak hľadáme plnosť svetla o človeku a o Bohu, tak túto plnosť nachádzame iba v Ježišovi Kristovi. Nakoniec Ježiš hovorí: ***Ak poznáte mňa, budete poznať aj môjho Otca. Už teraz ho poznáte a videli ste ho.*** Táto záhadná Ježišova odpoveď vyprovokovala Filipovu prosbu. Vypočujme si ju:

Filip sa ozval: „Pane, ukáž nám Otca a to nám postačí.“ Ježiš mu vrazil: „Filip, toľký čas som s vami a nepoznáš ma?! Kto vidí mňa, vidí Otca. Ako môžeš hovoriť: ‚Ukáž nám Otca?!‘ Neveríš, že ja som v Otcovi a Otec vo mne? Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám zo seba, ale Otec, ktorý ostáva vo mne, koná svoje skutky. Verte mi, že ja som v Otcovi a Otec vo mne. Ak nie pre iné, aspoň pre tie skutky verte! Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi.“

Filip si pýta od Ježiša dar videnia Otca. Je to tá najhlbšia túžba človeka: Vidieť Boha. Túžba vidieť Pána zaznieva aj v žalmoch: „*V srdci mi znejú tvoje slová: ‚Hľadajte moju tvár!‘ Pane, ja hľadám tvoju tvár!*“ (Ž 27), alebo v inom žalme: „*Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa, tak moja duša, Bože, túži za tebou. Po Bohu žízni moja duša, po Bohu živom; kedyže už prídem k nemu a uzriem Božiu tvár?*“ (Ž 42). Táto hlboká túžba, ktorá je v ľudskom srdci, vyprovokovala Filipa k prosbe vidieť Otca. Jeho túžba korešponduje

s Mojžišom, ktorý si prosil, aby mu ukázal svoju slávu. Sme stvorení ako dobrí. Sme stvorení pre nekonečno. Kniha Kazateľ hovorí: „*Do srdca im vložil tušenie večnosti*“ (Kaz 3). Ak si to neuvedomíme, možno budeme odpovedať na túto potrebu rozmýšľaním ako sa upokojíť potešeniami, úspechmi, dobrami, uspokojeniami, ktoré nám avšak nikdy nebudú stačiť. A je pravdepodobné, že skôr či neskôr začneme obviňovať niekoho, alebo niečo, lebo nám niečo chýba. Zaplniť srdce stvorenými dobrami je ilúzia šťastia, z ktorej sa musíme vyslobodiť. Túžba po nekonečne je pravá potreba vložená od Boha do našich srdiec: „*Vidieť Božiu tvár*“.

Hľa, toto je otázka Filipa. „*Ukáž nám Otca a to nám postačí.*“ Filip nevidí Otca, ktorého má pred svojimi očami. Je to Ježiš Kristus, ktorý je tvárou Otca. To Otec sa zjavil. Ježiš im hovorí: „*tol'ký čas som s vami a nepoznáš ma?! Kto vidí mňa, vidí Otca.*“ Ježiš prešiel našimi cestami a mestami práve preto, aby zjavil tvár Otca. Tvár, ktorá bola nami mnoho krát znetvorená, lebo my ľudia sme mu na ňu nasadili škaredé masky. Kto vidí mňa, vidí Otca. Tieto slová sú kompendiom kresťanského života.

Ježiš pokračuje: „*Otec sa zjavuje vo mne, prebýva vo mne a skrze mňa koná svoje skutky. Verte mi, že ja som v Otcovi a Otec vo mne. Ak nie pre iné, aspoň pre tie skutky verte.*“ Na aké skutky sa Ježiš odvoláva? Myslím, že každý z nás prirodzene začne myslieť na zázraky, ktoré Ježiš vykonal a ktoré dokazujú pravdivosť jeho tvrdení. Ale nie! Toto nie sú tie skutky, na ktoré sa Ježiš odvoláva. On akoby hovoril: Máte v rukách Písma, ktoré postupne zjavujú túto moju tvár, ktorú teraz v plnosti máte pred svojimi očami. Rozmýšľajte nad touto tvárou a uvedomte si, že teraz prišla plnosť toho svetla, ktoré už začalo žiarit v Starom Zákone. Boh je Otcom života – dielom Otca bola vždy láska a dar života. Nie je snád' Otcom chudobných, sirôt a vdov? Nie je snád' ochrancom cudzincov? „*Ako je vzdialený východ od západu, tak vzd'ahuje od nás našu nepravosť*“ (Ž 103). Často sa priveľmi pozastavujeme pri našich slabostiach, ktoré nás desia a pokorujú. Boh mnoho vecí vidí inak. Vidí aj veľkú krásu, ktorá je v nás. Boh si už viac nebude pamätať na náš hriech. Nie je to snád' svetlo Starého Zákona, ktoré pripravuje plnosť zjavenia odpustenia v osobe Ježiša?

Ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi. Tieto diela Otca, ktoré sa zjavili na Ježišovi, tak neskončili Kristovým životom. Naopak. Ježiš hovorí, vy urobíte viac, ako som urobil ja. Ježiš žil tu na Zemi počas istého veľmi obmedzeného času na území, ktoré by sa dalo prirovnať Strednému Slovensku (☺). Otec však naďalej pokračuje zjavovať svoje dielo: „*Tak, ako ho zjavil vo mne, tak ich teraz bude zjavovať prostredníctvom Vás*“. Nie sú to zázraky, ale diela, ktoré Otec stále konal a sú také isté, ako som ja konal počas celého svojho života. Možno, keď otvoríme Nový zákon, tak zo zvedavosti začneme hľadať, čo nám to bolo zanechané ako dedičstvo od Ježiša. Hľa, čo nám nechal: Jeho ducha, ktorý nás učí správať sa tak, ako Otec, ktorý chce zjaviť svoje diela. Nemohli by sme túžiť po krajšom a lepšom dedičstve.

Autor: Fernando Armellini <https://www.youtube.com/watch?v=yTqU0LBU85Y>

Preklad: ThLic. Marek Iskra. Archív: <http://rodinabb.sk/liturgia-rodiny/>
